

Toimiva piirihallitus

Piirihallituksen tehtävät (19 §)

- 1) hyväksyä jäsenyhdistykset piiriin, pitää niistä luettelo ja huolehtia jäsen- ja kannatusmaksujen kantamisesta sekä vastata siitä, että puolueen toiminta kattaa tarkoituksenmukaisella tavalla piirin toimialueen,
- 2) olla yhdyssiteenä piirin jäsenyhdistysten ja puoluehallituksen välillä ja edistää piirin toimialueella toimivien keskustajärjestöjen yhteistyötä,
- 3) asettaa valintansa jälkeen ensimmäisessä kokouksessa keskuudestaan 5–9-jäseninen työvaliokunta asioiden valmistelevaa käsittelyä ja piirihallituksen päätösten toimeenpanoa varten. Piirihallitus voi myös siirtää asioita työvaliokunnan tehtäväksi. Työvaliokunnan kokoonpanossa tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.
- 4) valita sekä ilmoittaa puolueelle työmarkkina- ja yrittäjätoiminnan sekä muut tarpeelliseksi katsotut yhteyshenkilöt,
- 5) valmistella piirin kokoukset,
- 6) kutsua jäsenyhdistysten edustajat ja luottamushenkilöt piirin kokouksiin,

- 7) vastata piirihallitukselle tehtyihin aloitteisiin sekä valmistella piirikokoukselle vastaukset jäsenyhdistysten tekemiin aloitteisiin sekä puoluehallituksen pyytämiin lausuntoihin,
- 8) valmistella maakunnallisista ja muista yhteisistä asioista aloitteita ja tiedottaa niistä,
- 9) toimeenpanna kokouspäätökset ja vastata toimintasuunnitelman toteutuksesta,
- 10) huolehtia ehdokashankinnasta maakuntavaaleihin ja vastata maakuntavaalien hoitamisesta alueellaan,
- 11) toimia yhteistyössä Keskustan maakuntavaltuustotyöryhmän kanssa puolueen maakuntapoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja laatia 14§:n mukaisesti ehdotus henkilöistä maakunnan hallintoelimiin piirin kokousten käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi,
- 12) johtaa valtiollisiin vaaleihin valmistautumista sekä koordinoida alueen kuntavaalitoimintaa puoluehallituksen antamien ohjeiden mukaisesti ja vastata vaaliorganisaatiosta sekä puolueen puheenjohtajan valinnasta järjestettävän neuvoa-antava jäsenäänestyksen järjestämisestä toimialueellaan,
- 13) ottaa piirille toiminnanjohtaja ja muut tarvittavat toimihenkilöt sekä sopia heidän tehtävistään ja palkkauksestaan,
- 14) nimetä tarvittavien piirin erityistoimikuntien jäsenet ja ohjata toimikuntien työskentelyä

Luottamus- ja toimihenkilöiden tehtävät

Piirihallituksen puheenjohtaja

- 1) johtaa piirin toimintaa,
- 2) kutsuu piirihallituksen koolle,
- 3) johtaa piirikokouksissa ja piirihallituksessa puhetta lukuun ottamatta vuosikokouksia, joissa puheenjohtaja valitaan erikseen,
- 4) valmistelee ja esittelee piirihallituksessa esille tulevat asiat yhdessä toiminnanjohtajan kanssa,
- 5) valvoo tehtyjen päätöksien toteuttamisesta sekä
- 6) johtaa piirihallitukselle 19 §:ssä asetettujen velvoitteiden täyttämistä.

Piirihallituksen varapuheenjohtajat ja toiminnanjohtaja

Piirin puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien vastuualueista piirin politiikan valmistelussa päättää piirihallitus.

Piirin toiminnanjohtaja toimii piirin toimialueen johtavana poliittisena työntekijänä piirihallituksen ohjeiden mukaan.

Piirihallituksessa toimiminen

Luottamushenkilön edustaja

- Toiminta on suunnitelmien mukaista
- Toiminta palvelee jäsenkuntaa / muita kohderyhmiä
 - Jäsenten näkemysten ja tarpeiden esiin tuominen
 - Miten vuoropuhelu säilytetään myös äänestäjien kanssa vaalien välillä?
- Tulevaisuuden toimintaedellytykset pysyvät kunnossa
 - Miten maailma ympärillä muuttuu ja miten muutoksen pitää näkyä järjestön toiminnassa? (Esim. kevään 2020 digiloikka ja sen seuraukset)
- Muiden toimijoiden tekemisten seuraaminen
- Vaikka luottamushenkilö on valittu joltakin alueelta ja hänellä on taustayhteisönsä, näissä tehtävissä he ovat koko järjestön edustajia eivätkä jonkin alueen tai osajoukon edunvalvojia

Luottamushenkilöstön asema ja tehtävät

- Yhdistyslaki ei kerro juuri mitään hallituksen tai muiden luottamuselinten toiminnasta tai työnjaosta saati yksittäisten henkilöiden toiminnasta
- Vastuusäännöksiä kyllä löytyy jonkin veran
- Yhdistyksen säännöt eivät yleensä myöskään täsmennä asiaa
- Ei sisältöä, ei toimintatapoja
- Jos ei ole palkattuja toimihenkilöitä, luottamushallinto hoitaa kaiken
- Jos on, tulee tehtäväksi vielä työnjako luottamushenkilöiden ja palkattujen välille

Tehdään oikeita asioita mielekkäällä ja
järkevällä tavalla

Mitä on hyvä hallinto?

- Hyvä hallintotapa (corporate governance)
- Tapa, jolla asioita hoidetaan ja niistä kerrotaan
- Toimivan johdon, hallituksen, jäsenten, asiakkaiden ja sidosryhmien välillä
- Ohjeistus alun perin ja pääosin pörssiyrityksistä. Taustalla omistajuuden ja johtamisen eriytyminen
- Lähtökohta sopii hyvin myös järjestöihin

- Tavoitteena:
 - Organisaation pysyminen ajan tasalla
 - Asioiden valmistelun hyvä laatu
 - Organisaation toimivuus ja päätöksentekokyky
 - Toiminnan tehokkuus
 - Riskien hallinta

Hyvän hallinnon merkkejä

- Jäsenten osallistumisen ja osallisuuden lisääminen
 - Avoimuus ja läpinäkyvyys
- Luottamuksen lisääminen
 - Rehellisyys
- Totuudenmukaista, oikeaa ja riittävää tietoa
 - Hallitusjäsenillä selonotto-oikeus: Kaikilla hallituksen jäsenillä on oltava samat tiedot, jotta heillä on tasapuoliset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- Luottamushenkilöiden ja toimihenkilöiden aseman selventäminen
- Tilivelvollisuus
 - Hallituksen tilivelvollisuus jäsenille
- Riippumaton päätöksenteko
- Suojautuminen väärinkäytöksiltä

Millainen työnjako?

- Hallitus päättää järjestön kannalta isot asiat
 - Toiminnallisesti
 - Taloudellisesti
 - Periaatteellisesti

Toimihenkilöt hoitavat operatiivisen toiminnan ja kaiken muun päätöksenteon

- Päätösten valmistelun
- Päätösten toimeenpanon
- Henkilöstöasiat

Yhdistysten hyvä hallintotapa –ohje (Allianssi, SOSTE, Valo 2015)

- Kokoelma suosituksia (27 kpl). Sisältönä yhdistyslain kertaus tärkeistä asioista, mutta ei kovin paljon apua arkeen.

Suosittelavaa on laatia talous- ja hallintosäntö tms, jonka tarkoituksena on hallituksen sekä operatiivisen johdon tehtävien ja toimivallan tarkentaminen.

Jäsenistön näkökulma?

- Jäsenillä on päätösvalta yhdistyksissä. Päätösvalta on yleensä pirstoutunut. Miten ”omistajaohjaus” eli jäsentähto toteutetaan ja sen kanavoiminen toiminnaksi?
- Keskustan nykyinen hallintomalli perustuu täysin edustukselliseen demokratiaan (tai kansanliike-malliin) eli äänivaltaa käyttävät he, kenellä on siihen muilta mandaatti. (vrt. Perussuomalaisten hallintomalli, joka on täysin erilainen. Heillä pelkkä jäsenyys riittää puoluekokouksessa kannan ilmaisemiseen. Keskustalla siihen vaaditaan osaston, kunnallisjärjestön tai piirin antama valtakirja.)
- Entä potentiaaliset jäsenet ja äänestäjät? Miten tämän ”hiljaisen massan” ajatukset kuullaan ja mikä sen rooli on Keskustan toiminnassa (Vaaleista riippuen noin 75-80 % Keskustan äänestäjistä ei ole puolueen jäseniä)

Luottamushenkilöstön todellinen rooli?

- Yhdistykset ja tarpeet hyvin erilaisia
- Organisaation tehtävän, valittujen palkattujen tai luottamustoimihenkilöiden määrän mukaisesti hallituksen tehtävät muuttuvat
- Hallitus johtaa, varmistaa ja valvoo
- Operatiivinen johto toteuttaa eikä hallitus puutu yksityiskohtiin?
 - Rooli on sellainen, miksi organisaatio/hallitus sen tekee
- Tehtävien jako toiminnanjohtajan, puheenjohtajan ja piirihallituksen välillä tärkeää, jotta vältytään ”kenelle kuuluu”-ongelmista tai tiettyjen henkilöiden ylityöllistämiseltä.
- Realistisuus: 1-2 henkilön työpanoksella ei välttämättä saada kaikkea haluttua tehtyä.
- Toimintasuunnitelmat, toimenkuvat, kehityskeskustelut >Tavoitteet tärkeysjärjestykset

Yhteinen määränpää

- ”Näe metsä puilta”: Hallitusjäsen ei voi omilla toimillaan edistää sellaista toimintaa, joka on yhdistyksen edun vastaista eikä edistää toimillaan vain niiden tahojen etuja, jotka ovat asettaneet hänet ehdolle.
- **Erilaisuus on rikkaus:** On hyvä, jos hallituksen jäsenillä on monipuolista, yhdistyksen toiminnan kannalta tarpeellista osaamista.
- **Luottamuksellisuus:** Piirihallituksessa käsiteltävät asiat ovat niiden luonteen (esim. henkilöstö- /talous- /henkilövalinta-asiat) tai keskeneräisyyden (esim. paikkajaot) vuoksi poikkeuksetta luottamuksellisia ja salaisia.
- Tiedon tulee kuitenkin kulkea piirihallituksen ja kunnallisjärjestöjen välillä molempiin suuntiin sujuvasti ja oikea-aikaisesti

Hallituksen valvontatehtävä & riskien hallinta

- Kaiken työn voi teettää muilla, mutta valvontavastuusta ei pääse
 - Koskee kaikkea toimintaa ja talouden hoitoa
 - Laillisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden valvonta
 - Rajaton tiedonsaantioikeus yhdistyksen tilasta ja toimista
 - Hallitus päättää, mitä tietoa tarvitsee ja hankkii / vaatii ja miten sitä käyttää
-
- Riskien arviointi ja ennakointi; todennäköisyys ja vahingon merkitys
 - Mittavia taloudellisia asioita koskevaan päätöksentekoon liittyvät riskit
 - Riskejä on erilaisia; varat, sopimukset, maine, tietohallinto & tietoturva, henkilöstö, väärinkäytökset.
 - Ehkäisevien toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus
 - Korjaavien toimenpiteiden prosessit

Lojaliteetti & esteellisyys hallitustyössä

- Hallitusjäsenen lojaliteettivelvollisuus: Yhdessä tehtyjä päätöksiä tulee kunnioittaa, mutta lain tai sääntöjen vastaisia päätöksiä ei tule tehdä/panna toimeen. Hallitus edustaa yhdistystä.
- Hallituksen jäsenellä on oikeus esittää eriävä mielipiteensä. Se on ilmaistava heti päätöksenteon yhteydessä ja tehtävä merkintä pöytäkirjaan, myös perusteista. Tällöin henkilö ei voi osallistua päätöksen toimeenpanoon ja hän vapautuu vastuusta.
- Piirihallitusjäsenen esteellisyys hallitustyössä: Hallituksen jäsen ei saa osallistua hänen ja yhdistyksen välistä sopimusta koskevan eikä muunkaan sellaisen asian käsittelyyn eikä ratkaisemiseen, jossa hänen yksityinen etunsa saattaa olla ristiriidassa yhdistyksen edun kanssa. Lähipiirijattelu voi aiheuttaa esteellisyyden.

Mitä sinulta odotetaan?

- Käytät saamaasi päätöksentekovaltaa vastuullisesti ja hyvän hallitustyöskentelytavan mukaisesti
- Et luota päätöksenteossa mutu-tietoon tai toisen käden lähteisiin, vaan otat selvää päätöksenteon perusteista. Toiminnanjohtajalle saa soittaa!
- Osallistut piirin poliittiseen ja järjestölliseen toimintaan aktiivisesti
 - Tuot viestiä kentältäsi ja viet viestiä mukanas piiristä
 - Piirin varainhankinta?
 - Maakuntavaalitapahtuma?
- Olet vaikuttava piiripoliitikko, otat kantaa
 - Mielipidekirjoitus paikallis/maakuntalehteen
 - Piirihallitusjäsenten kirjoitus/blogivuorot
 - Toimit kollektiivisena työnantajana ja tukena piirin henkilökunnalle

Hyvä hallitus on keskusteleva, avoin, erilaisuutta arvostava ja yhteistyökykyinen

Piirin työnjako

- Avatkaa piiriin tehtävienjakodokumentti yhteisesti
- Käykää läpi yhdessä piirin tehtävät keskustellen. Siirtäkää tehtävät listasta oikean vastuutahon alle; toiminnanjohtajan, puheenjohtajan tai piirihallituksen. Sama tehtävä voi myös olla useamman vastuulla.
- Puuttuuko jokin tehtävä listauksesta? Lisätkää ja jatkakaa listaa, ja hyödyntäkää sitä jatkossa.
- Miltä tehtävien- ja vastuunjako näyttää?
- Vetäjä tallentaa mallipohjan kopion, jonka jakaa osallistujille:
https://docs.google.com/document/d/1U8GtnFh6eusb_jVWRldRZnTTPx4_xgFv3-KOTR8EzjU/edit?usp=sharing

Pohdittavaksi & keskusteltavaksi

- Moni ihminen kokee - onneksi - halua vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin. Se tapahtuu vain suuremmin, ihmisten omilla ehdoilla ja valitettavan usein kovin tehottomasti.
- Erilaisiin kyselyihin, mielipidemittauksiin, nettiadresseihin yms. vastaaminen on koko ajan lisääntynyt.
- Varsinainen vaikuttamistyö on siirtynyt lobbareille ja asiantuntijoille ja myös virkamiesvalta on kasvanut.
- On havaittavissa selvä kohtaamisongelma perinteisen puolueisiin perustuvan poliittisen järjestelmän kanssa. Vahva sitoutuminen - esimerkiksi puolueisiin - ei ole enää tätä päivää.

Pystyvätkö puolueet muuttamaan toimintansa sellaiseksi, että se vastaa nykypäivän ihmisten ja nuorten toiveita? Millaisin keinoin voisitte lisätä ei-jäsenen sekä politiikkaa vähemmän tuntevan vaikuttamismahdollisuuksia omassa piirissänne?